

keresztirányú terelőelemekkel, (pl. sarkantyú telepítésével) lehet a káros örvénylést a hídpillér mellől elvinni. De hasonló probléma a vasúti Összekötő Duna-híd budai oldalán is felmerült. A dunaújvárosi Pentele Duna-híd pilléreinek optimális elhelyezését a BME Vízépítési Tanszékének laboratóriumában vizsgálták mozgó medrű modellkísérlettel.

A felújítási karbantartási munkáknál csak szabványos vagy engedélyezett anyagokat szabad felhasználni és hozzáértő szakképzett munkásokat alkalmazni az előírt védőeszközök igénybevételével.

A felhasznált anyagoknál, termékeknél mindig nézzék meg a biztonsági adatlapokat mennyire mérgezőek, hogyan kell alkalmazni őket és milyen előírások vannak a hulladékkezelésre.

FORRÁS

Hajós B. szerk. (2021): Mérnökportrék Magyar hidászok I. Lánchíd füzetek 25. Első Lánchíd Bt. Biri, pp. 221-230. ISSN 1787-257X
https://hidak.hu/konyvek/Lanchid_25_Mernokportrek.pdf

SZEMÉLYI HÍREK

DR. JANCÓS ÁRPÁD 70. SZÜLETÉSNAPIJÁRA

Dr. Jancsó Árpád építőmérnök, hely- és technikatörténész, az MTA Bánsági Munkabizottságának és a Magyar Mérnöki Kamarának tagja. 1954 március 14-én született a bánsági Németbencsken (Felsőbencsken), a mai Romániában. Iskoláit Temesváron végezte magyar nyelven, ahol kitűnő eredménnyel érettségizett. 1979-ben a Temesvári Műszaki Egyetem Építőmérnöki Kar „Vasutak-Utak-Hidak” szakán végzett. Még ebben az évben a Temesvári Tartományi Út- és Hídigazgatóságnál kezdte meg a munkát, ahol nemcsak adminisztratív, hanem építési, valamint karbantartási feladatokat is ellátott. A kisebb megszakításokat nem számítva innen vonult nyugdíjba.

A '90-es évekig nagy érdeklődésnek és sikernek örvendő ismeretterjesztő előadásokat tart, amit a temesvári magyar értelmiség „Kisenciklopédia” néven működtetett. Első írásai diákkorában tudósítások voltak, majd már mérnökként 1996-ban jelenik meg az akkor nagysikerű román-magyar, illetve magyar-román utügyi műszaki szótára.

Sok évi levéltári kutatás és számos archív dokumentáció áttanulmányozása után 1999-ben jelenik meg *A temesvári Béga hidak krónikája* című könyve, ami a hidak meséjén keresztül egy Temesvár-monográfia szerepét is hivatott betölteni. A kiadvány sok téves és pontatlan adatot cáfolt meg, tett helyre és emelt ki a valós tényeket, úgy történelmi, mint személyi téren. A román nyelvű értelmiség és újságok is nagyra értékelték, így a nagy érdeklődésre való tekintettel előbb románul, majd angol és német nyelven is megjelenik.

Hídtörténeti könyveinek írásaikor akad bele régi Temesvár-ábrázolásokba, metszetekbe, amiket összegyűjt, majd rendszerezve több kötetben ad ki (lásd: *Temesvár régi ábrázolásai, Iconographia Temesvariensis 1716, Temesvár nyomtatott térképei, Bánáti várak, helységek, helyek ikonográfiája 1595–1800 – I. Metszetek*). Ezek a kiadványok egyben művelődés- és építéstörténeti kiskalauzoknak is felfoghatók.

Ipartörténeti és hídepítéstörténeti vonatkozású könyvei közül meg kell említenünk a vonórudas vashíd feltalálójáról, a magyar ügy lelkes hívéréről, a Bem tábornokot fegyverrel is támogató Maderspach Károlyról írt kötetét (2004) is. De írt a Béga-csatorna megregulázásáról (*A Béga, a Bánság elkényeztetett folyója, 2007*), ami a magyar vízügyi mérnökök példaképe volt akkortájt, de foglalkozott Buzásfürdővel (*Buzás régen és most, 2007*) és a *Temesvári zsinagógák*-kal is (2020).

2010-ben egy új korszak kezdődik alkotói életében, amikor is az Erdélyi Múzeum Egyesület (EME) *Tudomány és technikatörténeti füzetek* sorozatában kezd rendszeresen publikálni. Az első együttműködésből jelenik meg a száz éve működő *Temesvár*

vízerműve története, amit Bánság vasútvonalaiával foglalkozó kötetek megírása követ, éspedig *Az Arad-Temesvár vasútvonal története* (2012), *Az Oravica-Anina hegyi vasút története* (2013), *Műtárgyak a Jaszenova–Oravica–Anina vasútvonalon* (2016), *Az Osztrák–Magyar Monarchia első vicinálisa: a Valkány–Perjámos–Varjas-vasútvonal története* (2017), *Temesvár kilencedik vasútvonala: a Temesvár–Szentandrás–Varjas helyi érdekű vasút története* (2018). Majd egy kis kitérő következik *A temesvári lóvasút története 1869–1899* (2019) című kötetel, de folytatódik a sorozat *A Temesvár–Lippa–Radna helyi érdekű vasút története* (2020), *Bánát első vasútja – Az Oravica-Báziás vasútvonal története* (2021) és végül a *Berobogott Temesvárra a nyugat – A Szeged-Temesvár vasútvonal története* (2023) című könyvekkel.

Akik ismerik Jancsó Árpádot jól tudják, hogy milyen alaposan, mekkora igényességgel, odaadással és alázattal nyúl minden témához. Milyen szépen és milyen részletesen, micsoda hozzáértéssel és beleéléssel tud írni és mesélni történelmi örökségeinkről. És messze nem csak technikai dolgokról!

Könyvei olvasása közben sokat megtudhatunk művészetéről, levéltári kutatásokon alapuló történelmi tényekről és összefüggésekről, műszaki különlegességekről, hihetetlen teljesítményekről. Sok szép és ritka térképpel, metszettel, korabeli és saját készítésű képekkel illusztrált, érdekes történetekkel fűszerezett, mindenki számára fontos adatokkal szolgáló kiadványok ezek a művek. És még legalább 30 könyvre való anyaga van összegyűjtve! A Bánságban húzódó 45 vasútvonal között vannak még rövid, néhány kilométeres, de igen hosszú vonalak is (a Temesvár-Orsova vasútvonalat 200 km hosszúságú), több völgyhíddal, alagutakkal, műtárgyakkal, sok településen áthaladó szakaszokkal.

Majd 30 éves publikációs munkásság áll Jancsó Árpád mögött, amit több kitüntetéssel is elismertek. Ezek közül a legfontosabbak az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság díszoklevele (2002), Fényes Elek-díj (2008), Hungaria Nostra Podmaniczky-díja (2012), Kolozsvári Akadémia Bizottság Tudományközvetítés és a Tudományos Bíráló díja (2016), valamint Erdélyi Múzeum-Egyesület Év könyve díja (2022).

Hitvallása és meggyőződése, hogy kulturális, egyházi, történelmi műemlékeink mellett ismernünk kell műszaki értékeinket is, hisz ezek kézzelfogható bizonyítékai annak, hogy őseink e földön értékeket teremtettek, nemcsak csoportérdekeket tartottak szemük előtt, hanem a közjót szolgálták s hoztak érte annyi áldozatot. Könyvei technikatörténeti kordokumentumok, ami egyben fegyver az értelmiség kezében. Ezek megismertetésére számít a fél életét!

Kívánunk az ünnepeltnek tartós jó egészséget és további alkotó erőt!

Dr. Nagy-György Tamás
Temesvár, 2024 március